

The background is a vibrant red color with a pattern of various geometric shapes. There are small white squares, blue squares, purple diamonds, and pink diamonds scattered throughout. A large, white, stylized letter 'D' is positioned in the upper right quadrant. A dark blue horizontal bar is centered across the middle of the image, containing the text 'OZVENY' in white, uppercase, serif font.

OZVENY

Pinocchio

Klamať sa nemá. Ale to už my dospelí vieme. O to, aby sa to dozvedeli aj deti sa postaralo divadlo Materinky. Po skončení predstavenia sme sa ihneď rozbehli za oponu a vyspovedali najprv hercov a potom aj samotného pána režiséra. Herci mali po skončení hry skvelé pocity, aj keď sa im pár vecí nevydarilo. Túto hru mali v pláne dlhú dobu. Nacvičovať začali už v októbri 2016. Podarilo sa nám dokonca spraviť aj exkluzívny rozhovor s hlavnou hviezdou, Pinocchiom. Bolo to síce Andrejkovo prvé interview, ale hravo si s tým poradil. Zistili sme, že sa ľahko vžil do roly a pesničky mu tiež nerobili problém. Od pána režiséra sme zistili, že hudba je jeho práca, ale na texty potreboval pomoc od Alenky Domkovej. Pesničky boli ozaj chytľavé. Dopátrali sme sa aj k myšlienke celého predstavenia. Každý človek je schopný dosiahnuť všetko, čo si zaumieni, a Pinocchio je toho príklad.

Režisér taktiež poznamenal, že mali perfektné publikum, o čom sme sa aj my presvedčili. Andrejko sa vyjadril takto: „Páčilo sa mi, ako všetci spievali, aj môj ocko spieva, keď príde večer domov.“

Branislav Bakša

Názory detskej poroty:

- + Dobre zahrané, dobrá hra s bábkou
- + Dobré efekty
- + Vtipné
- + Pekný spev
- Nebolo poznať, že postava bola kocúr
- Veľmi dlhé
- Veľa spevu

Názor odbornej poroty:

Divadelný súbor Materinky zo Šale patrí medzi takmer pravidelných účastníkov Celoslovenskej prehliadky DIVADLO a DETI. Pre túto sezónu si divadelníci zo Šale vybrali známu Collodiho rozprávku o tatkovi Geppettovi, ktorý si vystrúha synčeka z dreva. Keďže divadelníci z tohto súboru majú už z minulosti skúsenosti s tvorbou muzikálu, vybrali sa touto cestou aj teraz. A treba povedať, že to bola správna voľba, aj napriek tomu, že muzikál je jedným z najťažších dramatických žánrov. Spoločne vytvorili kompaktné dielo s veľmi silnými výtvarnými obrazmi, kvalitnou hudbou, zaujímavou prácou s viacerými druhmi bábok (manekýnová, maňušky, tieňohra,...). Predstavenie je síce pomerne dlhé, má vyše 90 minút, čo je pre malé deti, ktorým je prednostne určené, vždy veľké riziko, ale popasovali sa s témou aj časom veľmi dobre, takže aj malé detičky z materských škôl boli schopné „vydržať“ do konca a odmenili divadelníkov niekoľkonásobným potleskom. Dôležité pri tomto predstavení bolo nastaviť latku jednotlivých častí predstavenia do takej výšky, aby ju ochotníci zvládli. Či sa jedná o herectvo, bábkoherectvo, spevy, choreografie, výtvarnú zložku, hudobné a svetelné nielen kolorovanie inscenácie. Mohli by sme síce vytknúť niektoré drobné chybičky v spevoch, frázovaní, možno aj v scénografických premenách. Ale celkovo predstavenie „fungovalo“ ako dobre naolejovaný stroj a v konečnom vyznení bolo kompaktné, zaujímavé, vytvorené na vysokej umeleckej úrovni. Takže aj deti v sále vďaka týmto všetkým atribútom boli ochotné a schopné „vydržať“ dlhší čas inscenácie, na aký sú možno zvyknuté. Treba s potešením konštatovať, že predstavenie Pinocchio patrilo k tomu najlepšiemu, čo sme na tohtoročnom DaD-e videli.

Maňo Lacko

Činohra

Predstavenie vzniklo na námet známej rozprávkovej knižky od Ľudmily Podjavorinskej (Čin-Čin). Autorka bola prítomná aj v samotnej inscenácii v reinkarnovanej forme. Bohužiaľ, jej názor sa nám nepodarilo zistiť, nakoľko bola v tej chvíli indisponovaná. Snáď nabudúce. Po nezrealizovanom rozhovore s pani Podjavorinskou sa nám podarilo odchytiť režiséra. Oboznámil nás s priebehom nácviu celej hry. Ako pri väčšine dobrých vecí, začali s ňou odzadu. V poslednej scéne je hlavný protagonista Čimo (lat. *Passer domesticus* z čeľade vrabcovité) neprítomný a jeho žena znenazdajky porodí. Kto je otec? Vrana, čo nosí deti? Boris Kollár? Vynárajú sa pochybnosti. Zrazu sa z klasickej detskej knižky vykľula sociálna dráma. Obsahuje silný motív, ktorý sužuje aj súčasné rodiny. Herci sa rozhodli texty poňať svojsky a obohatili ich, resp. upravili ich tak, aby korešpondovali s dnešnou modernou dobou. Niektoré rýmy a verše sú ich vlastné a odrážajú ich vnímanie súčasného sveta. Obraz zavesený na stene/scéne je originál. Namaľovaný náročnou technikou pomocou temperových farieb, citlivými ťahmi štetca a jemnými rukami lokálnych majsteriek. Najväčším technickým problémom, s ktorým sa herci potýkali, bola koordinácia bábok. „Ešte by sa na tom dalo popracovať. Nech to nemá ťažkú riť,“ dodáva režisér Matej Čertík. Napriek neposlušnej osvetľovacej technike a cudziemu prostrediu sú so svojim výstupom spokojní. Netreba opomenúť, že na festivale nie sú jedinou hrou, v ktorej nachádzame prvky súvisiace s ornitológiou. Konkurencia je tvrdá. Súboj o zob sa môže začať. Režisér si z toho ťažkú hlavu nerobí a dodáva: „S vtákmi v tomto svete narába všelikto, a nie len v divadelných hrách. Takže je to úplne normálne.“

Matthias Kasár

Názory detskej poroty:

- + Dobrá scéna
- + Vtipné
- + Dobrá hra s bábkami
- + Pre starších aj mladších
- + Nebolo to ani dlhé, ani krátke, také akurát

Názor odbornej poroty:

„Čin + čin = Činohra“

„Bol raz jeden otec mladý,
s biznisom si vedel rady.

A mamička premilá

sama riady umyla.“

Predlohu, ktorú si vybral divadelný súbor LANO pri ZUŠ J. Kresánka v Bratislave, môžeme považovať za notoricky známu literárnu predlohu, s ktorou sa stretávajú deti už v materských škôlkach. S čím sa ale nestretnú je dramaturgická úprava textu (a samotná dramatisácia), ktorá sa prelína s odkazmi na súčasné problémy rodiny, v ktorej stojí dieťa niekde uprostred a je mnohokrát mantinelom útrap dospelého sveta. A práve originálny pohľad na interpretáciu predlohy sa stáva výrazným prínosom pre literárny aj divadelný svet najmä z pohľadu dieťaťa, ale aj tvorivej divadelnej činnosti v práci s textom. Aj keď je téma páľčivá, realizačný tím pracuje s vtipom a „nadsádzkou“, (elektrošoky, odkaz na literatúru 18+, bitka vrahov, postava Ľudmily Podjavorinskej a iné), čím sa vnútorný boj dievčatka Emky stáva mrazivejším a prirodzenejším v rámci pochopenia a prijatia témy. Prirodzenosť interpretov je práve v tejto inscenácii nesmierne dôležitá, ktorú aj prezentovali v rámci hereckých výrazových prostriedkov.

Problematickým sa stáva práca s veršovaným textom, ktorá stojí na rovnakej melodickosti a intonácii, ktorá stojí v opozite s fyziologickým prejavom.

Zjednodušene: telo je uvoľnené a prirodzené, ale ústa interpretujú mierne s pátosom a rovnakou melodickosťou. To napríklad nebolo pri hovorovej reči (hádky rodičov). Rovnako i práca s hlasovým prejavom za scénou bola často

nezrozumiteľná. V scénografickej zložke pracujú s akčnou scénografiou, kedy sa detská izba malej Emy premieňa na rôznorodé scenérie príbehu Čin – Čin a prináša rôzne interpretačné

akcie (tieňohra, interpretácia s maňuškami, premena obrázku visiaceho v izbe na domček lastovičiek, dramatická akcia s duchmi). Dramaticky neukotvená je situácia s telefonátom otca a bývalej spolužiačky, ktorá od prvej hádky medzi rodičmi zostáva na rovnakej gradačnej úrovni. Rovnako interpretačne nie je zvládnutá scéna s perinou (metafora na zamurovanie Čin – Čina s jeho Činkou v hniezde lastovičiek) – je viac technická ako dramatická. Napriek tomu je inscenácia veľmi originálnym prínosom po stránke dramatisácie a dramaturgického spracovania a súbor pracuje kolektívne a veľmi tvorivo, čo je pre realizáciu divadelného predstavenia pre deti nesmierne dôležité. Ďakujem za inšpiráciu a úplne iný pohľad na obyčajne – neobyčajného vrabca, ktorý svojou hravosťou miestami mrazil v duši (v dobrom).

Katka Hitzingerová

Dvanásť mesiačikov

Jar, leto, jeseň, zima. Tak to chodí stále dookola. Teda, aspoň dokým sa neroztopia ľadovce, slnko nezmení smer rotácie, galaxia sa neobrúti naruby a dvanásť mesiačikov nám neprestane pomáhať. Divadlo Zelenka sa dlhodobo pohrávalo s myšlienkou stvárniť príbeh dvanástich mesiačikov, ale báli sa pochmúrnosti a smútku prítomných v klasickej rozprávke. O opaku ich presvedčila minulé jeseň. Bola pekná a slnečná. Utvrdila ich v rozhodnutí spraviť svoje predstavenie farebnejšie a pozitívnejšie, než je originál. V pestrom duchu sa niesli masky, pohodová hudba aj kreatívna scéna. Prezradili nám, že majú slabosť pre Rimavskú Sobotu (nie sú sami) a radi tu vystupujú. Jediná vec, ktorá ich mrzela, bola absencia detských divákov v publiku. Pravda, hrať pred publikom bez detí na festivale určenom pre deti, môže byť zvláštna skúsenosť. Takisto, ako je zvláštne jazdiť na dvanástich mesiačikoch súčasne, bez toho aby človek vedel, ktorý sa pohne ako prvý a kam sa pohne. Aj keď bolo detí v publiku málo, jedného malého divákasa nám podarilo odchytiť a vyspovedať. Páčili sa mu mesiačikovia a pesnička, ktorá hrala počas predstavenia. Pripomínala mu horúce letá strávené pri starom otcovi. Upotené rozťahané tieľko, ruky zvrásnené prácou, dohán zaseknutý medzi zubami a pojednanie slaniny medzi paradajkami za svitu luny. Proste raj, naozaj. Snáď aj Maruška okúsila takýto raj. Nemala možnosť okúsiť takýto raj pod vládou krutej ruky macochy. Dúfame, že princ ju uviedol do raja a ukázal jej všetky pozemské slasti.

Branislav Bakša a Matthias Kasar

Názory detskej poroty:

- + Vtipné
- + Dobre zahrané
- + Sneh
- + Zaujímavo spracovaná scéna
- Stále tá istá hudba
- Macocha nebola dosť prísna
- Prehnané emócie
-

Názor odbornej poroty:

Aj „Zelienkovci“ patria medzi takmer pravidelných účastníkov Celoslovenskej prehliadky DIVADLO a DETI v Rimavskej Sobote. Tohto roku sa na DaD-e predstavili vlastnou dramatisáciou známej ľudovej rozprávky o Dvanástich mesiačikoch. Vybrali si zaujímavé scénické riešenie, kde v pravej polovici scény bola v náznaku drevenica, v ktorej žijú macocha, Holena a Maruška a vľavo „kráľovstvo“ dvanástich mesiačikov, ktorých prostredníctvom masiek hrá jeden herec. Výtvarne zaujímavé riešenie, no hlavne zmeny scén boli vymyslené veľmi jednoducho a funkčne, takže aj napriek zdanlivej statickosti celkovo predstavenie vyznelo v určitých momentoch celkom akčne. Trochu „nemotorné“ bolo používanie masiek jednotlivých mesiačikov. Čo sa týka herectva jednotlivých aktérov, tu vznikali rozpory v prístupe k hereckej zložke, čo bolo na škodu veci. Najzvláštnšie však pôsobil výber hudby, aj keď treba pochváliť fakt, že bola skomponovaná k tomuto predstaveniu. No ľudové motívy pri používaní syntetizátora akosi zanikali a určite by bolo lepšie, keby sa tvorcovia s touto zložkou predstavenia ešte „popasovali“. Treba pochváliť dramaturgiu, pretože príbeh síce v skratke, ale „odznal“ celý.

Celkovo môžem povedať, ako „znalec“ tvorby Divadla Zelenka, že to bolo jedno z ich najucelenejších predstavení. Teda aspoň, čo sa týka tvorby pre deti. Za úvahu by stálo ujednotiť si žáner, teda, či chceme rozprávku parodovať, alebo, či ju chceme prerozprávať klasicky rozprávkovy. Chvíľami sme mali dojem, že to inklinuje k paródii, ale chvíľami, že ku klasickej činohre. Aj napriek určitým výhradám je toto dielko akceptovateľné a tiež prispelo k vyrovnanej a dobrej úrovni celého festivalu DaD v Rimavskej Sobote.

Maňo Lacko

Výsledky:

Zlaté pásmo, hlavnú cenu NOC a priamy postup na Scénickú žatvu, na Festival Tvorba v Bratislave a 2 permanentky na festival Východná
Divadlu MATERINKY, o.z., Šaľa za inscenáciu Pinocchio

Zlaté pásmo

DS LANO pri ZUŠ J. Kresánka, Bratislava za inscenáciu Činohra

Strieborné pásmo

Divadlu „A“ a Divadlu SHANTI, o.z., Prievidza za inscenáciu Naša rozprávková ulica

Detskému a mládežníckemu súboru EVA, Čadca za inscenáciu Roztopašné kráľovstvo

Bronzové pásmo

Divadlu ZELIENKA, o.z., Zvolen za inscenáciu Dvanásť mesiačikov

Divadlu poézie ČIAPKA, Michalovce za inscenáciu Čerti – zloději

BARDEJOVSKÉMU DIVADLU, Bardejov za inscenáciu Adonis a jeho host'

Cena kolektívu autorov za dramatisáciu textu

DS LANO pri ZUŠ J. Kresánka, Bratislava za inscenáciu Činohra

Cena Pavlovi Prívarovi z **Detského a mládežníckeho súboru EVA, Čadca** za herecký výkon v inscenácii **Roztopašné kráľovstvo**

Cenu Detskej poroty Agora Fórum a Cenu primátora mesta Rimavská Sobota **DS LANO pri ZUŠ J. Kresánka, Bratislava za inscenáciu Činohra**

Víťaz prehliadky Divadlo a deti 2019: Divadlo Materinky, Šaľa
Zlaté pásmo s priamym postupom na Scénickú žatvu 2019

DS LANO pri ZUŠ J. Kresánka, Bratislava
Zlaté pásmo a cena kolektívu autorov za dramatisáciu textu

Odborná porota (zľava): Maňo Lacko, Saša Štefková (NOC), Janko Hyža (predseda) a Katka Hitzingerová

Detská porota: deti z DDS Zauško a Facka pri ZUŠ Rimavská Sobota s lektorkou Dankou Turanskou

Rozborový seminár

Pripravené na vyhodnotenie a odovzdávanie cien

Závěrečná správa

Divadlo a deti 2019, Rimavská Sobota

Ján Hyža, 7. júna 2019, Rimavská Sobota

Tak a je (bolo) to tu

Tak a je to tu. Divadlo a deti sa predivadlovalo až k svojmu záveru. Dej celého súťažno-prehliadkového príbehu bol napínavý. Jednotlivé dejstvá sa odohrávali od Košíc až po Bratislavu a záverečná katarzia nastala tu, v Rimavskej Sobote. Na celoštátnej postupovej súťaži a prehliadke divadla dospelých hrajúcich pre deti sa stretlo celkovo sedem súborov z rôznych kútov Slovenska. Ich príbehy a cesty do Rimavskej Soboty boli rôzne. Cez rozprávkovú ulicu nám Divadlo „A“ a Divadlo SHANTI z Prievidze ukázalo, že aj taká normálna ulica skrýva množstvo príbehov ľudí, ktorí nie sú vždy takí, ako sa na prvý pohľad zdajú. To, že priateľstvo a sloboda sú cenným darom, ktorý nás môže nečakane prekvapiť a postretnúť, porozprával Adonis a Uhlík z Bardejovského divadla v príbehu Adonis a jeho hostí. Detský a mládežnícky divadelný súbor Eva z Čadce oživil príbeh Kapitána Budzogáňa svojím spracovaním v inscenácii Roztopašné kráľovstvo, ktoré humorne a s nadsázkou vyrozprávalo príbeh kráľa a jeho troch nezbedných dcér. Prvý prehliadkový deň ukončilo Divadlo poézie Čiapka z Michaloviec roztopašnou miniatúrou o čertovských učňoch. Ani druhý deň prehliadky sa nenechal zahanbiť a začal veľkolepo a výpravne muzikálovým vyrozprávaním príbehu Pinocchia Divadlom Materinky zo Šale. V duchu klasických príbehov pokračoval aj divadelný súbor Lano z Bratislavy, ktorý priniesol osviežujúcu aktualizáciu textu Čin-Čin, Činohra. Záver prehliadky zostal taktiež v duchu tradičných príbehov vďaka Divadlu Zelienska s príbehom Dvanásť mesiačikov. Tohtoročný program bol naozaj pestrý. Ako hostí sa predviedla Eva Aibazova z Petrohradu, ktorá technikou sandart, piesočnou animáciou, uviedla predstavenie Alica v krajine zázrakov. Ďalším hosťom bolo Divadlo Haliganda z Košíc, ktoré prinieslo interaktívne predstavenie Farebný svet.

O poobednú a aj večernú zábavu so Storrtellingom sa postala Martina Jánošíková, ktorá nám ukázala, že aj obyčajný príbeh nás dokáže vtiahnuť do svojho sveta.

Program Divadla a deti bol naozaj zaujímavý a vyčerpávajúci v tom najpozitívnejšom slova zmysle. Aj tento ročník potvrdil, ako je dôležité hľadať si cesty k detskému divákovi a z pozície nás, dospelákov, sa mu prihovárať rôznymi témami, ktoré s ním chceme komunikovať. O tom, že to je jedna z najkrajších, ale aj najťažších divadelných disciplín, nás presvedčilo sedem súborov. Mne neostáva nič iné len vysloviť obrovskú vďaku a radosť z toho, že sa tento krásny festival mohol konať aj tento rok. Vďaka vám organizátorom, vám hercom, vám režisérovi, dramaturgom, dramatikom, technikom a všetkým úžasným „šialencom“, ktorí robíte divadlo a robíte ho o to krajším, že ho robíte pre najlepšieho a najúprimnejšieho diváka, deti. Želám Divadlu a deti mnoho ďalších ročníkov, skvelých divákov a mnoho tvorivých chvíľ a stretnutí.

Zlaté pásmo udelila porota dvom súborom, ktoré presvedčili spracovaním predlohy, a to Divadlu Materinky zo Šale s inscenáciou Pinocchio a divadelnému súboru Lano z Bratislavy s inscenáciou Činohra. Vo veľmi vyrovnaných inscenáciách sa porota vzhľadom na komplexné využitie výrazových prostriedkov rozhodla udeliť priamy postup na Scénickú žatvu Divadlu Materinky. V striebornom pásme sa umiestnilo Divadlo SHANTI z Prievidze a detský a mládežnícky divadelný súbor Eva z Čadce. V bronzovom pásme sa umiestnili Bardejovské divadlo z Bardejova, Divadlo poézie Čiapka z Michaloviec a Divadlo Zelenka zo Zvolena. Cenu detskej poroty získala inscenácia Činohra divadelného súboru Lano z Bratislavy.

XXVIII. ROČNÍK
CELOŠTÁTNEJ POSTUPOVEJ SÚŤAŽE A PREHLIADKY
DIVADLA DOSPELÝCH HRAJÚCICH PRE DETI

6.6. – 7.6. 2019

DOM KULTÚRY
RIMAVSKÁ SOBOTA

ZOSTAVILI

Branislav Bakša
Matthias Kasar

ZODPOVEDNÁ REDAKTORKA

Mgr. art. Dana Turanská, ArtD.

JAZYKOVÁ ÚPRAVA

Mgr. art. Dana Turanská, ArtD.

FOTO

Attila Gecse

GRAFICKÁ ÚPRAVA

Mgr. Tomáš Bálint

VYDALO

Mestské kultúrne stredisko, Rimavská Sobota

TLAČ

Polep – výrobca reklamy, Rimavská Sobota
Mestské kultúrne stredisko, Rimavská Sobota

NÁKLAD

200 ks

ROK VYDANIA

2019

Podajateľ z verejných zdrojov podporel

Hlavný partner podajateľa

JAVISKO

Vyklausoval
a odberateľ garant

Organizátor

Mesto Rimavská Sobota

Základná umelecká škola
Rimavská Sobota

tvrimava

Rimaviny

BEHEMÉ
ZVESTI

kam do mesta

Rimava.sk